

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Інститут філології

Кафедра загального мовознавства, класичної філології та неоелліністики

Філософський факультет

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

філософського факультету

Дмитро НЕЛПА

« 31 » 08 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Латина

для студентів

галузь знань 031 гуманітарні науки
спеціальність 031 релігієзнавство
освітній рівень перший (бакалаврський)
освітня програма Релігієзнавство
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2021-2022
Семестр 2
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: *Кожушний Олег Володимирович*, кандидат філологічних наук,
асистент кафедри загального мовознавства, класичної філології та
неоелліністики

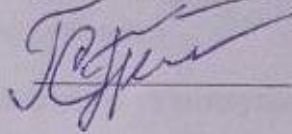
Пролонговано: на 2022/2023 н.р. *Лялікова І.В.* «31» 08 2022 р.

на 20__/20__ н.р. () «__» 20__ р.

КИЇВ – 2021

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри
загального мовознавства, класичної філології та
неоелліністики

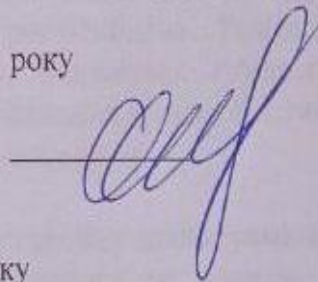
 (Світлана ГРИЦЕНКО)

Протокол № 1 від «31» 08 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією Інституту філології

Протокол № 9 від «31» 08 2021 року

Голова науково-методичної комісії

(Оксана ЗУБАНЬ)

«31» 08 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 2 від «31» серпня 2021 року

Голова науково-методичної комісії

(Ірина МАСЛІКОВА)

«31» серпня 2021 року

Апостовано на 2022-2023 н.р. Пр. № 2 від 31.08.2022.
Голова НКК філос. ф-ту Маслікова І. І.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – оволодіння нормативною граматиною латинської мови, формування у студентів уявлень про вплив латинської мови на розвиток сучасних європейських мов та на становлення фахової термінології, вироблення умінь читати, перекладати та аналізувати фахові латинські тексти.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

Володіти елементарними навичками аналізу та інтерпретації наукової літератури, знати теоретичні основи курсів „Історія світової культури”, „Історія філософії”, „Історія міфології”, „Українська літературна мова”, „Західноєвропейська мова”.

3. Анотація навчальної дисципліни дисципліна «Латина» складається з **двох** змістових модулів. *Перший* охоплює матеріал, пов'язаний із виробленням умінь правильно читати, засвоєнням правил вимови та наголосу, набуттям навичок роботи зі словником, оволодіння технікою перекладу простих речень. Граматичний матеріал: іменники I-II відміни, прикметники I-II відміни, система інфекта дієслів, займенник, прийменник.

Другий охоплює наступний граматичний матеріал: іменники III, IV, V відмін, прикметники III відміни, ступені порівняння прикметників, числівники, система перфекта. Набуття навичок перекладу складних речень, аналізу синтаксису відмінків.

4. Завдання – сформулювати у студентів знання про історичні витоки сучасного європейської культури, закономірності розвитку Римської культури та латинської мови; про латинський алфавіт та правила читання; про граматичні категорії латинського іменника, прикметника, числівника, займенника, дієслова; про функціональну семантику латинських іменних та дієслівних форм (значення форм прямих та непрямих відмінків, однини та множини, форм часу, способу, стану дієслів); про особливості узгодження латинських підмета та присудка у простому реченні; узгодження часів і способів у системі складного речення; про основні способи словотворення, семантику окремих афіксів. Навчити студентів аналізувати лінгвістичні явища латинської мови, концептуально викладати опанований матеріал, згідно з навчальною програмою курсу «Латина»; читати, перекладати, аналізувати латинські тексти; визначати граматичні форми в контексті та поза контекстом; визначати функціональну семантику іменних та дієслівних форм; відтворювати при перекладі граматичні конструкції; встановлювати формальні та функціонально-семантичні відношення між граматичними явищами; віднаходити відповідники граматичних явищ в інших мовах; перекладати з української латинською мовою речення середньої складності; самостійно виявляти, інтерпретувати та аналізувати деривати латинського походження, визначати латинську основу слів, смислове значення суфіксів і префіксів знаходити відповідники до латинських сентенцій в інших мовах.

Дисципліна спрямована на формування таких програмних компетентностей

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 9: Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 2: Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10: Здатність виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і їх застосування при аналізі актуальних суспільних проблем.

5. Результати навчання за дисципліною

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Форми і методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код				
	1. Знати			
РН 1.1	<p>Поняття «латинська мова». Поняття «мертва мова» і «жива мова». Походження латинської мови. Місце латинської мови в системі індоєвропейських мов. Періодизація історії латинської мови. Латинська мова як державна мова Римської імперії. Пам'ятки римської писемності та їх загальноосвітнє значення. Романізація провінцій. Поняття «Романія» та «народна латина». Латинська мова в Середні віки та в епоху Відродження. Латинська мова як мова міждержавного спілкування та науки в епоху просвітництва. Латинська мова в Україні. Викладання латини в навчальних закладах. Вплив латинської мови на романські, германські та слов'янські мови.</p>	<p>Практичні заняття; Відеоматеріали та презентації (Microsoft PowerPoint); Самостійна робота (вправи та переклад текстів)</p>	<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%

РН 1.2	<p>Роль латинської мови в історії європейської релігійної думки. Міжнародні латинські формули, вирази, прислів'я. Значення латинської мови для сучасної науки. Латинські основи лінгвістичних термінів. Практичне та загальноосвітнє значення латинської мови. Мета вивчення латинської мови і її зв'язок з фаховою спеціальністю. Загально-типологічні зміни, якими супроводжувався перехід до романських мов (від синтетизму до аналітизму). Найдавніші латинські запозичення в англійській топоніміці та побутовій лексиці. Часткова романізація Германії та її наслідки в топоніміці. Пізні латинські запозичення в романських, англійській та німецькій мовах.</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%
РН 1.3	<p>Латинський алфавіт. Походження латинського алфавіту. Звукова система. Система вокалізму і консонантизму. Вимова голосних та приголосних звуків. Дифтонги і диграфи та їх вимова. Окремі буквосполучення та особливості їх вимови. Поділ на склади. Правила довготи і короткості голосних і складів. Наголос. Характер і місце латинського наголосу. Співвідношення наголосу і кількості голосного. Вживання великої літери.</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%
РН 1.4	<p>Граматичні категорії іменників: рід (genus), число (numerus), відмінок (casus), відміна (declinatio). Визначення роду іменників за значенням і за закінченням. Винятки з правил. Основні функції відмінків у латинській мові. Правила розподілу іменників за відмінами. Практичний спосіб визначення відміни й основи іменника. Словникова форма запису іменників. I відміна (declinatio prima). Закінчення у називному відмінку</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 6 / 4)</p>	5%

	<p>однини. Основа і рід іменників I відміни. Винятки з правил про рід. Відмінкові закінчення. Парадигми відмінювання.</p> <p>Синтаксис відмінків: Genetivus possessivus. Dativus commodi et incommodi.</p> <p>Praesens indicativi activi дієслова «esse» – бути. Переклад речення з дієсловом «esse». Простий і складений присудок. Особливості у вживанні дієслова-зв'язки.</p>			
PH 1.5	<p>Грамаітичні категорії дієслова: особа (persōna), число (numērus), час (tempus), спосіб (modus), стан (genus). Розподіл дієслів за чотирима дієвідмінами (coniugatiōnes) в залежності від кінцевого звука основи інфекта. Словникова форма дієслова. Основні форми дієслова. Infinitivus praesentis activi. Синтаксичні функції інфінітива. Дієслівні основи: інфекта, перфекта й супіна. Аналогічні явища в сучасних мовах. Система часів, що утворюються від основи інфекта, перфекта й супіна. Три способи дієслова: дійсний (indicatīvus), наказовий (imperatīvus), умовний (coniunctīvus). Два стани: активний і пасивний.</p> <p>Imperativus praesentis. Наказова форма дієслова. Утворення форм імператива теперішнього часу. Заперечні форми наказового способу.</p> <p>Особові закінчення активного стану. Praesens indicativi activi. Особливості утворення особових форм. Сполучні голосні.</p> <p>Синтаксис простого речення.</p> <p>Головні члени речення. Підмет і способи його вираження. Відсутність особового займенника у ролі підмета при дієслові. Простий і складений присудок. Особливості узгодження підмета та присудка. Другорядні члени речення. Порядок слів у простому реченні. Місце підмета, присудка,</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1);</p> <p>Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 6 / 4);</p> <p>Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%

	прямого додатка, означення. Порівняння з порядком слів у новоевропейських мовах			
РН 1.6	Рід іменників II відміни та їх основа. Винятки з правил про рід. Відмінювання іменників чоловічого роду на -us, -er, -ir. Особливості у відмінюванні іменників на -er. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Зразки відмінювання. Утворення кличної форми. Загальні ознаки і особливості I-II відмін іменників. Словниковий запис прикметників. Прикметники I та II відмін на -us, -a, -um та -er, -a, -um. Парадигми відмінювання. Присвійні займенники (pronomina possessiva). Відмінювання присвійних займенників. Особливості вживання присвійних займенників. Займенникові прикметники (Adiectiva pronominalia). Синтаксис відмінків: Genetivus subjectivus/ objectivus. Особові займенники (pronomina personalia). Відмінювання особових займенників. Суплетивність відмінкових форм займенників. Зворотний займенник (pronomēn reflexivum) і його відмінювання. Вказівні займенники (pronomina demonstrativa) їх відмінювання та вживання. Використання вказівних займенників в ролі особового займенника 3-ьої особи. Парадигми відмінювання. Походження французького, іспанського, італійського означених артиклів, а також особових займенників 3-ьої особи від латинських вказівних займенників. Утворення романського неозначеного артикля. Синтаксис відмінків: Genetivus qualitatis. Dativus possessivus. Значення прийменників. Вживання прийменників лише з одним		Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 6 / 4); Тест (max. – 5 / 3)	5%

	відмінком: акузативом чи аблятивом. Вживання прийменників з обома відмінками. Постпозитивні прийменники. Витіснення латинських відмінкових флексій прийменниками при переході до аналітизму романських мов.		
РН 1.7	Особові закінчення пасивного стану. Сполучні голосні. Особливості утворення особових форм. Відмінність латинського синтетичного пасиву системи інфекта від аналітичного пасиву новоевропейських мов. Синтаксис пасивної конструкції. Її порівняння з відповідними конструкціями мов, що вивчаються. Відмінювання дієслова <i>sum</i> і похідних від нього (<i>sum et composita</i>). Синтаксис відмінків: <i>Ablativus modi. Ablativus temporis</i> .	Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3.); Тест (max. – 5 / 3)	5%
РН 1.8	<i>Imperfectum indicativi activi et passivi. Futurum I indicativi activi et passivi</i> Суфікси часових форм минулого і майбутнього часу. Сполучні голосні. Утворення активного і пасивного стану минулого недоконаного (<i>imperfectum</i>) і майбутнього недоконаного (<i>futūrum I</i>). Особливості утворення особових форм. Систематизація та узагальнення (I-I відміни, система інфекта).	Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 4 / 2)	5%
РН 1.9	Типи іменників III відміни: приголосний, голосний, мішаний. Рід іменників. Винятки з правил про рід. Парадигми відмінювання іменників III відміни приголосного, голосного і мішаного типів. Зміни основи в називному та в непрямих відмінках. Сигматичний та асигматичний номінатив. Найважливіші особливості і винятки у відмінюванні деяких	Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 7 / 4)	5%

	<p>іменників III відміни. Поділ прикметників III відміни на три групи залежно від кількості родових закінчень в називному відмінку однини. Прикметники трьох, двох та одного закінчення. Парадигми відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни. Винятки. Узгодження прикметників з іменниками. Дієприкметник теперішнього часу активного стану (<i>participium praesentis activi</i>). Утворення, значення та переклад. Синтаксис відмінків: <i>Dativus finalis</i>. <i>Dativus duplex</i>. <i>Ablativus causae, qualitatis</i></p>			
РН 1.10	<p>Синтетичний (суфіксальний) та аналітичний (описовий) способи утворення ступенів порівняння. Вищий ступінь порівняння (<i>gradus comparativus</i>). Найвищий ступінь порівняння (<i>gradus superlativus</i>). Особливості утворення вищого і найвищого ступенів порівняння від деяких прикметників на <i>-er</i>, <i>-ilis</i>, <i>-dīcus</i>, <i>-ficus</i>, <i>-vōlus</i>. Суплетивні ступені порівняння прикметників. Парадигми відмінювання прикметників у вищому і найвищому ступенях порівняння. IV відміна (<i>declinatio quarta</i>). Закінчення в називному відмінку однини. Основа і рід іменників IV відміни. Винятки з правила про рід. Утворення іменників від основи супіна. Парадигми відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників. V відміна (<i>declinatio quinta</i>). Закінчення називного відмінка однини і рід іменників V відміни. Винятки з правил про рід. Парадигма відмінювання. Непродуктивність іменників V відміни.</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3.); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%

РН 1.11	<p>Основні форми дієслова. Основні форми перфектної основи. Суфікси та особові закінчення активного стану перфектних часів. Утворення особових форм часів системи перфекта дійсного способу активного стану: минулого доконаного (perfectum), давньоминулого (plusquamperfectum) та майбутнього доконаного (futūrum II).</p> <p>Основа супіна. Утворення та використання дієприкметника минулого часу пасивного стану (participium perfecti passivi). Аналітичні форми пасивного стану часів системи перфекта. Семантична відмінність форм пасивного стану латинської системи перфекта від подібних до них за будовою романських і германських форм.</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3.); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%
РН 1.12	<p>Розряди числівників. Числівники кількісні (cardinalia) і порядкові (ordinalia). Утворення і відмінювання кількісних і порядкових числівників. Особливості числівників 1, 2, 3 і 1000. Узгодження числівників з іменниками. Розділові (distributiva) і прислівникові (adverbia) числівники.</p> <p>Систематизація та узагальнення: загальний огляд системи відмінювання, порівняння відмінкових закінчень I-V відмін, особливості й загальні ознаки відмінювання іменників I-V відмін, огляд прикметників, система перфекта дієслів.</p>		<p>Фронтальне опитування (max. – 2 / 1); Завдання для самостійної роботи студентів (max. – 5 / 3); Тест (max. – 5 / 3)</p>	5%
	2. Вміти			
РН 2.1	Читати, перекладати, аналізувати латинські тексти			10%
РН 2.2	Визначати граматичні форми в контексті та поза контекстом	Самостійна робота (вправи та переклад текстів)	Завдання для самостійної роботи студентів; тест	2%
РН 2.3	Визначати функціональну семантику іменних та дієслівних форм			2%

РН 2.4	Встановлювати формальні та функціонально-семантичні відношення між граматичними явищами		Завдання для самостійної роботи студентів; тест	1%
РН 2.5	Віднаходити відповідники граматичних явищ в інших мовах		Завдання для самостійної роботи студентів; тест	1%
РН 2.6	Перекладати з української латинською мовою речення середньої складності;			5%
РН 2.7	Самостійно виявляти, інтерпретувати та аналізувати деривати латинського походження, визначати латинську основу слів, смислове значення суфіксів і префіксів		Завдання для самостійної роботи студентів; тест	2%
РН 2.8	Знаходити відповідники до латинських сентенцій в інших мовах		Завдання для самостійної роботи студентів; тест	2%
	3. Комунікація			
РН 3.1.	Інтерпретувати релігієзнавчі та лінгвокультурологічні тексти	Практичні заняття, самостійна робота	Підсумкові контрольні роботи	10%
РН 3.2.	Розуміти, узагальнювати, надавати оцінку висновкам досліджень у галузі латинської мови та римської культури			
	4. Автономність та відповідальність			
РН 4.1	Володіти навичками самостійної та командної роботи для вирішення завдань та обговорення проблемних питань у сфері релігієзнавства	Практичні заняття, самостійна робота	Підсумкові контрольні роботи	5%

6. Співвідношення результатів навчання із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1, 1.10	1.4, 1.5, 1.8	1.7, 1.8	2.1, 2.2, 2.8	2.4, 2.5	3.1, 3.2	4.1
Програмні результати навчання (назва)	1.11	1.3, 1.6, 1.9	1.12	2.3	2.6		
ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати мови для ефективної міжкультурної комунікації.		+		+		+	+
ПРН4. Організувати процес навчання і самоосвіти.						+	+
ПРН13. Здійснювати аналіз релігійних текстів за допомогою знання однієї із давніх мов.		+		+		+	

7. Схема формування оцінки

7.1. Форми оцінювання студентів:

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема **оцінювання теоретичної підготовки** – результати навчання (знання 1.1 – 1.12), що складає 60% від загальної оцінки, та **оцінювання практичної підготовки** – результати навчання (вміння 2.1-2.8); (комунікація 3.1-3.2); (автономність та відповідальність 4.1), що складає 40% загальної оцінки.

Види робіт, форми їх контролю, результати навчання, які оцінюються, а також максимальну та мінімальну кількість балів за кожен вид роботи у семестрі наведено у таблицях нижче.

Види робіт та форми їх контролю	Результати навчання які оцінюються	Кількість семінарських занять	Кількість балів за вид роботи		Сумарна кількість балів за семестр	
			максимальна	мінімальна для позитивної оцінки	максимальна	мінімальна для позитивної оцінки
Фронтальне опитування	РН 1.1 - РН 1.12; РН 2.1 – 2.8. РН 3.1; РН 4.1	12	2	1	24	12
Завдання для самостійної роботи	РН 1.1-1.12; РН 2.1-2.8 РН 4.1	2	5	3	10	6
Тест	РН 1.5; РН 2.4; РН 3.1; РН 4.1	2	5	3	10	6
Контрольна робота з відкритими відповідями	РН 1.1 - РН 1.6; РН 1.7 - РН 1.12	2	8	6	16	12
Всього за семестр					60	36

Критерії оцінювання:

1. Усна відповідь при фронтальному опитуванні:

2 бали – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовуючи обов'язкову та додаткову літературу;

1 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, в основному розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу; допускаються несуттєві неточності;

2. Тестування:

5 балів – помилки відсутні;

4 бали – у тесті 1 помилка;

3 бали – у тесті 2 помилки;

2-0 балів – у тесті більше двох помилок.

3. Завдання для самостійної роботи:

5 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати;

4 бали – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, допускаються несуттєві неточності;

3 бали – у цілому володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

2-1 бали – студент не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; демонструє несамостійність у виконанні завдань.

4. Контрольна робота з відкритими відповідями:

10-9 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову та додаткову літературу, демонструє самостійність, достовірність проведеного дослідження;

8-7 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, використовує обов'язкову літературу, демонструє самостійність та достовірність проведеної роботи; допускаються несуттєві неточності;

6-5 балів – загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань і самостійності, не спирається на необхідну навчальну літературу, демонструє посередню творчу активність у виконанні поставленого завдання; робота містить суттєві неточності;

4-0 балів – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; демонструє несамостійність у виконанні завдань.

Семестрову кількість балів формують бали, отримані студентом у процесі засвоєння матеріалу з усього навчального курсу. Загальна оцінка за семестр складається із балів, отриманих за аудиторну роботу (яка синтезує і самостійну роботу з опрацювання теоретичного матеріалу для підготовки до аудиторної: усні відповіді, доповнення, бліц-опитування, тести, захист презентації) та за самостійну роботу (підготовка презентації). Усі види робіт за семестр мають у підсумку:

- у **максимальному вимірі** **60 балів,**
- у **мінімальному вимірі** **36 балів.**

У разі відсутності на семінарському занятті студент має відпрацювати завдання на семінар.

Підсумкове оцінювання: залік

Підсумкове оцінювання проводиться у формі заліку:

1. максимальна кількість балів на заліку – 40 балів, мінімальна кількість балів (позитивна оцінка), які додаються до семестрових – 24 бали (*60% максимальної кількості балів, відведених на залік*);
2. на заліку оцінюються такі результати навчання: РН 1.1-1.12; РН 2.1; РН 2.6; РН 3.1; РН 4.1;
3. залік проводиться у формі письмової роботи з відкритими відповідями на одне теоретичне питання, яке оцінюється максимально 10 балами, та два практичні завдання,

які оцінюються максимально 15 балами кожне. Практичне завдання передбачає переклад та аналіз фрагментів тексту латинською мовою.

Критерії оцінювання на заліку:

40-35 балів – студент у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст поставленого завдання, правильно інтерпретує отримані результати;

34-30 балів – студент у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно його викладає, але може не вистачати аргументації в поясненнях, розкриває зміст поставленого завдання, допускаються несуттєві неточності;

29-24 бали – загалом володіє навчальним матеріалом, але не демонструє глибини знань, самостійності у вирішенні поставлених завдань, не спирається на необхідну навчальну літературу, робота містить суттєві неточності;

23-1 бал – не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно та поверхово його викладає, недостатньо розкриває зміст поставлених питань; має суттєві помилки в роботі; демонструє несамостійність у виконанні завдань.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру з урахуванням підсумкового оцінювання (заліку). Допуск до заліку передбачає успішне виконання студентом завдань і роботу впродовж усього семестру.

Отже, **підсумкова оцінка з дисципліни** (мінімум 60, максимум 100 балів) складається із суми кількості балів за семестрову роботу (мінімум 36, максимум 60 балів) та підсумкового оцінювання – заліку (мінімум 24, максимум 40 балів).

При простому розрахунку отримуємо:

	Семестрова кількість балів	Залік	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Упродовж семестру здійснюється оцінювання відповідно до видів робіт та форм контролю, описаних у п. 7.1. Фронтальне опитування здійснюється на практичному занятті після кожної теми, тестування – після кожного змістового модуля. Усі результати навчання оцінюються на лекційних та практичних заняттях упродовж семестру. Контрольні роботи проводяться наприкінці кожної змістової частини курсу (в середині березня та наприкінці травня).

Завершується дисципліна заліком. Студенти, які набрали сумарно меншу кількість балів, ніж **критично-розрахунковий мінімум – 36 балів**, до заліку не допускаються. Студентам, які упродовж семестру не досягли мінімального рубіжного рівня оцінки (36 балів), для одержання допуску до заліку необхідно обов'язково відпрацювати пропущені теми в письмовій формі, а також може бути оцінена їх самостійна робота за темами курсу. Максимальна оцінка за додаткові форми оцінювання не може перевищувати 40% підсумкової оцінки (до 40 балів за 100 – бальною шкалою). **Семестрову підсумкову оцінку** формують бали, отримані студентом у процесі виконання заявлених видів та форм навчання, та бали, отримані на заліку. Максимальний розподіл здійснюється за таким алгоритмом: **60 балів (60%) – семестровий контроль і 40 балів (40%) – залік.**

Якщо студент на заліку набрав менше 24 балів (60% від 40 балів, відведених на залік), то вони не додаються до семестрової оцінки, не зважаючи від кількості балів, отриманих під час семестру, а в заліковій відомості у графі «підсумкова оцінка з дисципліни» вказується лише кількість балів, отриманих під час семестру.

7.3. Шкала відповідності підсумкових балів

Зараховано/Passed	60-100
Не зараховано/ Fail	0 – 59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗАНЯТЬ

ТЕМИ	Кількість годин	
	Практичні заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 1		
<i>Тема 1</i> Вступ. Роль Римської цивілізації в розвитку сучасної європейської культури. Мета вивчення латинської мови і її зв'язок з фаховою спеціальністю.	2	5
<i>Тема 2</i> Латинський алфавіт. Голосні: монофтонги, диграфи та дифтонги. Приголосні. Правила читання. Довгота та короткість складу. Правила наголошення	4	5
<i>Тема 3</i> Іменник. I відміна іменників. Граматичні категорії іменника. Типи відмін. Genetivus possessivus. Dativus commodi et incommodi. Praesens indicativi activi дієслова «esse» бути	4	5
<i>Темам 4</i> Дієслово. Загальні відомості. Дієвідміни. Infinitivus praesentis activi. Синтаксичні функції інфінітива. Imperativus praesentis activi. Praesens indicativi activi	6	5
<i>Тема 5</i> II відміна іменників. Прикметники I – II відміни. Займенникові прикметники. Присвійні займенники. Узгодження прикметників з іменниками. Genetivus subjectivus/ objectivus. Займенники: особові, зворотний, вказівні. Genetivus qualitatis. Dativus possessivus. Прийменники	6	5
<i>Тема 6</i> Praesens indicativi passivi. Синтаксис	6	5

пасивної конструкції. Дієслова, складені з esse. Ablativus modi. Ablativus temporis		
Контрольна робота 1	2	
ЗМІСТОВА ЧАСТИНА 2		
<i>Тема 7</i> Imperfectum indicativi activi et passivi. Futurum I indicativi activi et passivi	2	5
<i>Тема 8</i> Іменники III відміни. Dativus finalis. Dativus duplex. Особливості відмінювання деяких іменників III відміни. Прикметники III відміни. Participium praesentis activi. Ablativus causae, qualitatis	6	5
<i>Тема 9</i> Ступені порівняння прикметників. Genetivus partitivus, ablativus comparationis. IV відміна іменників. Supinum . V відміна іменників	4	5
<i>Тема 10</i> Основні форми дієслова. Часи системи перфекта. Perfectum, plusquamperfectum, futurum II indicativi activi et passivi. Participium perfecti passivi	4	5
<i>Тема 11</i> Кількісні та порядкові числівники. Відмінювання кількісних числівників. Узгодження кількісних числівників з іменниками. Розділові та прислівникові числівники	4	5
<i>Тема 12</i> Синтаксичні конструкції. Синтаксис відмінків.	8	5
Контрольна робота 2	2	
ВСЬОГО	60	60

Загальний обсяг **120 год.**

У тому числі:

Практичних – **60 год.**

Самостійна робота – **60 год.**

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Яковенко Н.М., Трипуз В.М. Латинська мова. – К., 1993. – 360 с. 1-е вид. і наступн.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова. – К., 1990. – 247 с.
3. Оленич Р.М. Латинська мова. – Львів, 1993. – 323 с.

4. Лучканин С.М. Латинські сентенції з історико-літературним коментарем і відповідниками з давньогрецької та новоєвропейських мов. – К.: КНУ, 1999.

Додаткова:

1. Антична література / Миронова В.М., Михайлова О.Г., Мегела І.П. та ін.: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 488с.
2. Антична література: Довідник / За ред. С.В.Семчинського. – К.: Либідь, 1993. – 320с.
3. Скорина, Л.П., Сенів М.Г., Постова Н.С. Porta antiqua. – К., 1994.

Словники:

1. Литвинов В. Д. Латинсько-український словник. К., 1998. – 712 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти. Латинсько-український словник + англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. – К., 1993. – 321 с.
3. Словник іншомовних слів / За ред. О.С. Мельничука. – К., 1977. – 776с.